EUROOPA KOHTU OTSUS (teine koda)

23. oktoober 2008 *

Kohtuasjas C-274/05,

mille ese on EÜ artikli 226 alusel 4. juulil 2005 esitatud liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi,

Euroopa Ühenduste Komisjon, esindajad: G. Zavvos ja H. Støvlbæk, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis,

hageja,

versus

Kreeka Vabariik, esindaja: E. Skandalou, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis,

kostja,

* Kohtumenetluse keel: kreeka.

EUROOPA KOHUS (teine koda),

koosseisus: koja esimees C. W. A. Timmermans, kohtunikud J.-C. Bonichot, K. Schiemann (ettekandja), J. Makarczyk ja L. Bay Larsen,

kohtujurist: Y. Bot,
kohtusekretär: vanemametnik L. Hewlett,

arvestades kirjalikus menetluses ja 18. jaanuari 2007. aasta kohtuistungil esitatut,

olles 19. aprilli 2007. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

otsuse

1 Esitatud hagis palub Euroopa Ühenduste Komisjon Euroopa Kohtul tuvastada, et kuna Kreeka Vabariik:

– ei tunnusta diplomite tunnustamise kokkulepetele tugineva koolituse raames muu liikmesriigi pädevate ametiasutuste poolt väljastatud diplomeid;

– näeb ette kompensatsioonimeetmete kohaldamise suuremal hulgal juhtudest, kui direktiivis on lubatud;

– on teinud kõrgharidusdiplomite kutsealase samaväärsuse tunnustamise nõukogule (Symvoulio Anagnoriseos Epangelmatikis Isotimias Titlon Tritovathmias Ekpaidefsis, edaspidi „Saeitte") ülesandeks hinnata, kas „haridusasutus, kus taotleja sai oma kutseõppe, on kõrgharidusasutus" ja millises ulatuses „on taotlejal töökogemus, mis on nõutav juhul, kui koolituse kestus on vähemalt ühe aasta võrra lühem Kreekas samal kutsealal tegutsemiseks nõutavast";

– ei võta arvesse muus liikmesriigis saadud kutsekvalifikatsiooni kutsealast tunnustamist seoses töötamisega avalikus sektoris ja vastuvõtuga Kreeka Tehnikakotta; ja

– nõuab Kreeka Tehnikakotta vastuvõtuks Kreeka konsulaarasutuse poolt tõestatud ja välisministeeriumis või advokaadi poolt tõlgitud tõendi esitamist,

siis on Kreeka Vabariik rikkunud nõukogu 21. detsembri 1988. aasta direktiivi 89/48/EMÜ vähemalt kolmeaastase kutseõppe läbimisel antavate kõrgharidusdiplomite tunnustamise üldsüsteemi kohta (EÜT 1989, L 19, lk 16; ELT eriväljaanne 05/01, lk 337), muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. mai 2001. aasta

direktiiviga 2001/19/EÜ (EÜT L 206, lk 1; ELT eriväljaanne 05/04, lk 138; edaspidi „direktiiv 89/48") artiklitest 1, 3, 4, 7, 8 ja 10 tulenevaid kohustusi.

2 Käesolevas kohtuasjas esitatud peamine õiguslik küsimus on analoogne küsimusega, mis tõstatati kohtuasjas C-286/06: komisjon *vs.* Hispaania (EKL 2008, lk I-8025), milles otsus tehti täna. Mõlemad kohtuasjad puudutavad küsimust, millises ulatuses võib tugineda direktiivi 89/48 sätetele, et kohustada liikmesriiki tunnustama diplomeid, mille tema enda territooriumil läbitud õpingute järel on välja andnud muu liikmesriigi ametiasutused.

Õiguslik raamistik

Ühenduse õigus

3 Direktiivi 89/48 põhjendustest 3 ja 4 ilmneb, et selle direktiivi eesmärk on võtta kasutusele diplomite tunnustamise üldsüsteem, et ühenduse nendel kodanikel, kes on

saanud kõrgharidust tõendava diplomi pärast tööalase koolituse lõpetamist mõnes muus liikmesriigis, oleks võimalik tegeleda kutsetegevusega, mille jaoks on vastuvõtvas liikmesriigis vaja läbida keskharidusjärgne koolitus, kui nad on saanud muus liikmesriigis sellise tegevuse jaoks vajaliku diplomi pärast vähemalt kolm aastat kestnud õpinguid.

Mõiste „diplom”

4 Direktiivi 89/48 artikli 1 punkt a sätestab:

„Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) *diplom* – diplom, tunnistus või muu kvalifikatsiooni tõendav dokument või selliste diplomite, tunnistuste või muude tõendite kogum:

– mille on liikmesriigis välja andnud riigi õigus- ja haldusnormide kohaselt määratud pädev asutus,

– mis näitab, et selle omanik on edukalt lõpetanud keskharidusjärgse koolituse kestusega vähemalt kolm aastat või samaväärse kestusega osalise ajaga

kursused ülikoolis või kõrgkoolis või muus sama tasemega asutuses, ning vajaduse korral seda, et asjaomane isik on edukalt läbinud tööalase koolituse, mida nõutakse lisaks keskharidusjärgsele koolitusele, ja

– mis näitab, et selle valdajal on asjaomases liikmesriigis reguleeritud kutsealal tegevuse alustamiseks või tegutsemiseks vajalik kutsealane kvalifikatsioon,

tingimusel, et haridus ja koolitus, mille kohta diplom, tunnistus või muu kvalifikatsiooni tõendav dokument on välja antud, on omandatud valdavalt ühenduses või et sellise dokumendi valdajal on kolmeaastane töökogemus, mida kinnitab liikmesriik, mis on tunnustanud kolmanda riigi diplomit, tunnistust või muud kvalifikatsiooni tõendavat dokumenti.

Esimese lõigu kohaldamisel käsitatakse diplomiga samaväärsena järgmist: mis tahes diplom, tunnistus või muu kvalifikatsiooni tõendav dokument või selliste diplomite, tunnistuste või muude tõendite kogum, mille on liikmesriigis välja andnud pädev asutus, kui selline dokument on välja antud pärast ühenduses toimunud koolituse edukat lõpetamist ja kõnealuse liikmesriigi pädev asutus tunnistab seda samaväärsena ja see annab samad õigused selleks, et alustada tegevust või tegutseda reguleeritud kutsealal selles liikmesriigis".

Tunnustamise kohustus

5 Direktiivi 89/48 artikli 3 esimene lõik näeb ette, et vastuvõttev liikmesriik, kus reguleeritud kutsealal tegutsema hakkamine või tegutsemine eeldab diplomi olemasolu, ei või ebapiisava kvalifikatsiooni tõttu keelduda andmast liikmesriigi kodanikule luba asuda tegutsema või tegutseda sellel kutsealal, kui taotleja tõendab teatava, selles sättes täpsustatud erialase ettevalmistuse olemasolu. Sellega on eelkõige tegemist juhul, kui taotlejal on diplom, mida muus liikmesriigis nõutakse kõnealusel kutsealal tegutsema hakkamiseks või tegutsemiseks tolle riigi territooriumil ja see diplom on talle antud liikmesriigis.

Kompensatsioonimeetmed

6 Olenemata direktiivi 89/48 artikli 3 sätetest võib vastuvõttev riik artikli 4 alusel taotlejalt teatud selles artiklis sätestatud tingimustel nõuda, et taotleja esitaks kindlaksmääratud kestusega töökogemuse kohta tõendid, läbiks kuni kolmeaastase kohanemisaja või sooritaks sobivustesti (edaspidi „kompensatsioonimeetmed").

7 Direktiivi 89/48 artikli 4 lõike 1 punkti b kolmanda lõigu kohaselt peab kompensatsioonimeetmeid rakendav vastuvõttev liikmesriik reeglina lubama taotlejal valida kohanemisaja ja sobivustesti vahel. Erandina sellest põhimõttest võib vastuvõttev liikmesriik siiski näha ette kas kohanemisaja või sobivustesti kutsealade puhul, „millega tegelemine eeldab siseriiklike õigusnormide täpset tundmist ja mille puhul siseriiklike

õigusaktidega seotud abistamine ja/või nõustamine on kutsetegevuse oluline ja püsiv osa". Teiste kutsealade puhul peab taotleja valikuõigusest kõrvalekaldumiseks järgima sama direktiivi artiklis 10 ette nähtud menetlust, mille puhul tuleb komisjonile edastada vastavat erandit puudutav eelnõu ning anda komisjonile võimalus avaldada kolme kuu jooksul arvates eelnõu kättesaamisest sellele vastuseisu.

Sätted riigi poolt tunnustatud ühenduste või organisatsioonide reguleeritavate kutsealade kohta

8 Direktiivi 89/48 artikli 1 punkt d teeb vahet kutsealadel, mida otseselt või kaudselt reguleerib riik, ja kutsealadel, mida reguleerivad riigi poolt tunnustatud ühendused või organisatsioonid. Selle sätte tähenduses on:

„*reguleeritud kutsealane tegevus* – kutsealane tegevus, kuivõrd sellise tegevusega tegelema hakkamine või tegelemine või üks tegelemise moodustest liikmesriigis eeldab otseselt või kaudselt õigusnormidest tulenevalt diplomi olemasolu. Reguleeritud kutsealase tegevusega tegelemise moodused seisnevad eelkõige järgmises:

– kutsealaga tegelemine kutsenimetuse all, kui sellise nimetuse kasutamine on lubatud vaid neil, kellel on õigusnormidele vastav diplom,

– tervishoiuga seotud kutsealaga tegelemine, kui sellise tegevuse tasustamine ja/või hüvitamine eeldab siseriikliku sotsiaalkindlustussüsteemi kohaselt diplomi olemasolu.

Kui esimest lõiku ei kohaldata, käsitatakse kutsealana reguleeritud kutsealast tegevust, kui sellega tegelevad sellise ühenduse või organisatsiooni liikmed, mille eesmärk on eelkõige asjaomases valdkonnas kõrgete standardite edendamine ja säilitamine ning mida liikmesriik on selle eesmärgi saavutamisel spetsiaalselt tunnustanud ja mis

– annab oma liikmetele diplomid,

– tagab, et liikmed peavad kinni ettenähtud ametialase käitumise reeglitest ja

– annab oma liikmetele õiguse kasutada asjaomase diplomiga vastavuses olevat ametinimetust, seda tähistavat tähekombinatsiooni või staatust.

Lisas on esitatud nende ühenduste ja organisatsioonide mittetäielik nimekiri, kes vastavad pärast käesoleva direktiivi vastuvõtmist teise lõigu tingimustele. Kui liikmesriik annab ühendusele või organisatsioonile teises lõigus osutatud tunnustuse, teatab ta sellest komisjonile, kes avaldab kõnealuse teabe Euroopa Ühenduste Teatajas".

9 Direktiivi 89/48 artikli 7 lõige 3, mis näeb ette erisätte ühenduse või organisatsiooni poolt reguleeritava kutseala jaoks sama direktiivi artikli 1 punkti d tähenduses, on sõnastatud järgmiselt:

„Kui vastuvõtvas liikmesriigis reguleerib kutseala artikli 1 punktis d osutatud ühendus või organisatsioon, on liikmesriikide kodanikel õigus kasutada kõnealuse ühenduse või assotsiatsiooni antavat kutsenimetust või seda tähistavat tähekombinatsiooni liikmelisuse tõendamise korral.

Kui ühendus või organisatsioon seab liikmekssaamisele teatavad kvalifikatsiooninõuded, võib ta neid kohaldada teiste liikmesriikide kodanike suhtes, kellel on artikli 1 punktis a osutatud diplom või artikli 3 punktis b osutatud kvalifikatsiooni tõendav dokument, üksnes kooskõlas käesoleva direktiiviga, eelkõige artiklite 3 ja 4 sätetega."

Tõendid, mida vastuvõttev liikmesriik võib nõuda

10 Vastavalt direktiivi 89/48 artikli 8 lõikele 1 aktsepteerib vastuvõttev liikmesriik tõenditena artiklite 3 ja 4 sätete täitmise kohta liikmesriikide pädevate asutuste väljastatud tõendeid ja dokumente, mille asjaomane isik esitab koos kõnealusel kutsealal tegutsemise avaldusega.

Siseriiklik õigus

11 Presidendi 28. juuni 2000. aasta dekreet 165/2000 (*FEK* A' 149), muudetud presidendi 22. oktoobri 2001. aasta dekreediga 373/2001 (*FEK* A' 251) ja 23. detsembri 2002. aasta dekreediga 385/2002 (*FEK* A' 334, edaspidi „dekreet 165/2000") võtab Kreeka õiguskorda üle direktiivi 89/48.

12 Dekreedi 165/2000 artikkel 10 annab ainupädevuse Saeittele, kellel tulenevalt sama dekreedi artiklist 11 on ülesanne lahendada direktiivi 89/48 kohaldamisalasse jäävate kõrgharidusdiplomite tunnustamise taotlusi.

13 Kuna komisjon seab oma etteheidetega küsimuse alla konkreetsed siseriikliku õiguse sätted, tuuakse need ära nimetatud etteheidete hindamise käigus.

Kohtueelne menetlus

14 Olles saanud kaebusi 37 üksikisikult, leidis komisjon, et Kreeka regulatsioon ei ole paljudes punktides kooskõlas direktiiviga 89/48. Seetõttu saatis ta 27. juulil 2001 Kreeka

Vabariigile märgukirja, millele järgnes sama aasta 21. detsembril saadetud täiendav märgukiri. Kreeka Vabariik vastas neile märgukirjadele vastavalt 12. oktoobri 2001. aasta ja 13. märtsi 2002. aasta kirjadega.

15 Kuna komisjoni hinnangul ei olnud need vastused rahuldavad, saatis ta 1. juulil 2002 Kreeka Vabariigile põhjendatud arvamuse ning 9. juulil 2004 täiendava põhjendatud arvamuse, kutsudes seda liikmesriiki üles võtma vajalikud meetmed nende arvamuste järgmiseks kahe kuu jooksul arvamuste teatavaks tegemisest. Asjaomane liikmesriik vastas nimetatud arvamustele 3. septembri 2002. aasta, 26. augusti 2004. aasta ja 7. aprilli 2005. aasta kirjadega.

16 Kuigi komisjon möönis, et Kreeka Vabariigi esitatud teave vastas tema etteheidete teatavatele punktidele, jäi ta siiski seisukohale, et see liikmesriik ei ole võtnud kõiki vajalikke meetmeid direktiivi 89/48 ülevõtmiseks. Seetõttu otsustas ta esitada käesoleva kohtuasja aluseks oleva hagi.

Hagi

17 Esitatud avalduses toob komisjon liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi toetuseks välja seitse etteheidet. Kreeka Vabariigi esitatud kostja vastuses sisaldunud argumente ja täpsustusi arvestades loobus komisjon oma repliigis neljandast ja seitsmendast etteheitest, nii et neid ei ole enam vaja hinnata.

Esimene etteheide, mis tuleneb samaväärseks tunnistamise kokkuleppe raames läbitud koolituse mittetunnustamisest

18 Komisjoni esimene etteheide tuleneb süstemaatilisest keeldumisest tunnustada diplomeid, mis on omandatud sellise kokkuleppe raames läbiviidud koolituse läbimise järel, mille kohaselt Kreeka eraõigusliku asutuse läbiviidav koolitus on tunnistatud samaväärseks selle koolituse läbinud üliõpilastele diplomeid väljaandva muu liikmesriigi pädeva ametiasutuse poolt (edaspidi „samaväärseks tunnistamise kokkulepe").

19 Selles osas ei ole vaidlust selle üle, et Kreeka Vabariigis võivad ülikooli- ja kõrgharidust anda ainult avalik-õiguslikud asutused. Seetõttu keeldub Kreeka Vabariik tunnustamast nii samaväärseks tunnistamise kokkuleppe raames läbiviidud koolitust kui ka teiste liikmesriikide pädevate ametiasutuste poolt sellise koolituse läbimise järel välja antavaid diplomeid.

20 Komisjoni väitel on selle keeldumise puhul tegemist direktiivi 89/48 artikli 1 punkti a ja artikli 3 rikkumisega. Nimetatud institutsiooni väitel on samaväärseks tunnistamise kokkuleppe järel välja antud diplomi puhul tegemist direktiivi 89/48 artikli 1 punktis a määratletud diplomiga, mille on muus liikmesriigis välja andnud pädev ametiasutus, ning seega peaks Kreeka vabariik seda tunnustama selle sama direktiivi artikli 3 alusel.

21 Kreeka Vabariik seevastu väidab, et vastuvõttev liikmesriik ei pea tunnustama pädeva ametiasutuse poolt muus liikmesriigis välja antud diplomit, kui see on antud sellise koolituse järel, mis on osaliselt või täielikult läbi viidud vastuvõtvas liikmesriigis ja mida viimati nimetatud liikmesriigi õiguse kohaselt ei tunnustata kõrgharidusena.

22 Esiteks märgib Kreeka Vabariik, et vastavalt EÜ artiklitele 149 ja 150 kuuluvad õpetuse sisu ja haridussüsteemide korraldus liikmesriikide pädevusse. Liikmesriigi territooriumil läbiviidavat koolitust reguleerib seega selle riigi sisene õigus, mis on vaba määratlema nii kõrgharidusasutuste õigusliku vormi kui tema territooriumil asuvate avalik- ja eraõiguslike asutuste poolt tagatava ülikooli- ja kõrghariduskoolituse sisu ja taseme. Liikmesriigi kohustamine tunnustada tema territooriumil läbitud koolitust ülikooli- või kõrghariduskoolitusena, samas kui siseriikliku õiguse kohaselt ei ole tegemist sellise koolitusega, rikuks EÜ artiklitest 149 ja 150 tulenevat pädevuse jaotust.

23 Kreeka Vabariik toob sellega seoses välja, et vastavalt Kreeka põhiseadusele võivad selles liikmesriigis ülikooli- ja kõrgharidust anda üksnes ja ainult avalik-õiguslikud asutused; kõrgkoolide asutamine eraisikute poolt on sõnaselgelt keelatud. Seetõttu on välistatud võimalus, et ülikooli- või kõrgharidusdiplomina tunnustataks mõne Kreekas asutatud erakooli diplomit.

24 Teiseks, seoses direktiivi 89/48 konkreetsete sätetega, tuleb küsimust, kas liikmesriigis asuva haridusasutuse puhul on tegemist „ülikooli või kõrgharidusasutusega" või „muu sarnase tasemega asutusega" direktiivi 89/48 artikli 1 punkti a teise taande tähenduses hinnata üksnes selle liikmesriigi õiguse seisukohalt, kus koolitus läbi viiakse. Käesoleval juhul tuleb vaadeldavate asutuste kvaliteeti seega hinnata üksnes Kreeka õiguse alusel. Kuna samaväärseks tunnistamise kokkuleppe raames Kreekas asuvates koolides läbi viidav koolitus ei vasta Kreeka õigusaktidega nõutavatele tingimustele, ei ole selle koolituse läbimise järel antavate diplomite puhul seega tegemist diplomitega direktiivi 89/48 artikli 1 punkti a tähenduses. Seetõttu ei tulene nende kvalifikatsiooni tõendavate tunnistuste osas direktiivist 89/48 mingit tunnustamiskohustust.

25 Komisjon vastab selles kohta, et nii samaväärseks tunnistamise kokkuleppe raames läbi viidav koolitus kui ka sellise koolituse läbimise järel välja antud diplomid kuuluvad tervenisti selle liikmesriigi haridussüsteemi alla, kus asub neid diplomid välja andev asutus, olenemata küsimusest, millises liikmesriigis õpe toimus. Komisjoni väitel on järelikult diplomeid väljastava asutuse asukohajärgne liikmesriik see, kelle pädevuses on vastavalt EÜ artiklitele 149 ja 150 õpetuse sisu ja haridussüsteemide korralduse määratlemine ning antava hariduse taseme hindamine. Ka ei ole Kreeka põhiseaduse artikkel 16 kohaldatav samaväärseks tunnistamise kokkuleppe raames läbi viidavale koolitusele, kuna selline koolitus ei kuulu Kreeka haridussüsteemi alla.

Euroopa Kohtu hinnang

26 Ilma et see piiraks direktiivi 89/48 artikli 4 sätete kohaldamist, annab selle direktiivi artikli 3 esimese lõigu punkt a taotlejale, kellel on „diplom" selle direktiivi tähenduses, mis võimaldab tal mõnes liikmesriigis tegutseda reguleeritud kutsealal, õiguse tegutseda samal kutsealal kõigis teistes liikmesriikides.

27 Direktiivi 89/48 artikli 1 punktis a olev mõiste „diplom" määratlus seab mõningad piirangud selle direktiivi kohaldatavusele kolmandates riikides omandatud kvalifikatsioonile.

28 Seevastu ei sisaldu direktiivi 89/48 artikli 1 punktis a ega üheski teises selle direktiivi sättes piiranguid seoses liikmesriigiga, kus taotleja peab oma kutsekvalifikatsiooni omandanud olema. Nimetatud artikli 1 punkti a esimesest lõigust ilmneb sõnaselgelt, et piisab kui koolitus on omandatud „valdavalt ühenduses". Euroopa Kohus on

otsustanud, et see väljend hõlmab nii koolitust, mis on tervenisti toimunud kõnealuse koolitust tõendava tunnistuse välja andnud liikmesriigis, kui ka koolitust, mis on osaliselt või täielikult toimunud mõnes muus liikmesriigis (29. aprilli 2004. aasta otsus kohtuasjas C-102/02: Beuttenmüller, EKL 2004, lk I-5405, punkt 41).

29 Lisaks ei saa sellise piirangu õigustamiseks tuua ühtegi põhjust, kui arvestada, et põhiküsimuseks direktiivi 89/48 kohaldatavuse üle otsustamisel on küsimus, kas taotlejal on õigus tegutseda liikmesriigis reguleeritud kutsealal või mitte. Vastavalt nimetatud direktiiviga kehtestatud korrale ei tunnustata diplomit mitte selle aluseks oleva koolituse sisust tulenevalt, vaid seetõttu, et selles liikmesriigis, kus see on väljastatud või tunnustatud, annab nimetatud diplom õiguse asuda tegutsema reguleeritud kutsealal. Erinevused päritoluliikmesriigi ja vastuvõtva liikmesriigi koolituse kestuses või sisus ei ole seega piisavad, et õigustada asjaomase kutsekvalifikatsiooni tunnustamisest keeldumist. Äärmisel juhul võivad need erinevused, kui nad on märkimisväärsed, õigustada vastuvõtva liikmesriigi nõuet, et taotleja täidaks ühe või teise kompensatsioonimeetme, mis on sätestatud nimetatud direktiivi artiklis 4 (vt selle kohta eespool viidatud kohtuotsus Beuttenmüller, punkt 52, ja19. jaanuari 2006. aasta otsus kohtuasjas C-330/03: Colegio, EKL 2006, lk I-801, punkt 19).

30 Direktiiviga 89/48 kehtestatud kõrgharidusdiplomite tunnustamise üldsüsteem rajaneb liikmesriikide vastastikusel usaldusel liikmesriikide poolt antava kutsekvalifikatsiooni suhtes. See süsteem loob sisuliselt eelduse, et sellise taotleja kvalifikatsioon, kellel on õigus tegutseda reguleeritud kutsealal ühes liikmesriikidest, on piisav, tegutsemaks sellel samal kutsealal teistes liikmesriikides.

31 Kõnealusele süsteemile on omane, et see ei ühtlusta reguleeritud kutsealadel tegutsema asumiseks vajalikke koolitusi, et sellistel kutsealadel tegutsema asumiseks vajalikke diplomeid välja andvad pädevad ametiasutused on õigustatud oma liikmesriigi tööalase

koolituse süsteemis kehtivate õigusnormide alusel kontrollima, kas diplomite väljaandmise tingimused on täidetud. Selles osas võib märkida, et direktiivi 89/48 artikli 8 lõige 1 kohustab vastuvõtvat liikmesriiki sõnaselgelt igal juhul aktsepteerima tõenditena selle kohta, et diplomi tunnustamise tingimused on täidetud, liikmesriikide pädevate ametiasutuste väljastatud tõendeid ja dokumente. Järelikult ei pea vastuvõttev liikmesriik kontrollima, mis alusel need dokumendid on välja antud, samas kui tal on õigus läbi viia kontrollimisi seoses selliste direktiivi 89/48 artikli 1 punktis a sätestatud tingimustega, mille puhul ei ilmne nimetatud dokumentide sõnastusest, et need on juba täidetud.

32 Seetõttu tuleb hinnata üksnes liikmesriigi tööalase koolituse süsteemi raames kohaldatavate normide alusel, millest diplomit väljaandev pädev ametiasutus sõltub, kas õppeasutus, kus diplomi omanik oma koolituse on läbinud, on „ülikool või kõrgharidusasutus" või „muu sarnase tasemega asutus" direktiivi 89/48 artikli 1 punkti a esimese lõigu teise taande tähenduses.

33 Niisuguse lähenemise tagajärjel, mida selles osas pooldab Kreeka Vabariik, ning mis seisneb koolituse läbiviimise koha liikmesriigi kehtestatud normide kohaldamises, kohustataks diplomeid väljaandvaid ametiasutusi kohtlema võrdvääre koolituse läbinud isikuid erinevalt sõltuvalt liikmesriigist, kus nad oma koolituse on läbinud.

34 Lisaks tuleb märkida, et direktiivi 89/48 sõnastuse kohaselt ei pea koolitus tingimata olema läbitud ülikoolis või kõrgharidusasutuses. Selle direktiivi artikli 1 punkti a teise taande kohaselt piisab, kui tegemist on „muu sarnase tasemega asutusega". Järelikult ei ole selles sättes kehtestatud tingimuse eesmärk tagada, et õppeasutus vastaks oma põhikirja poolest teatavatele tingimustele, vaid see viitab põhiliselt läbi viidava koolituse tasemele. See tingimus on tihedalt seotud väljaantava diplomi tunnustega. Selle

hindamine peab seetõttu kuuluma diplomi väljaandva pädeva ametiasutuse pädevusse ning viimane peab tagama, et diplomit ei antaks isikutele, kes ei ole piisavalt kvalifitseeritud, et tegutseda kutsealal, millel vastav diplom lubab tegutsema asuda.

35 Eelnevatest kaalutlustest tuleneb, et piiramata direktiivi 89/48 artikli 4 kohaldamist tuleb selle direktiivi artikli 1 punkti a ja artiklit 3 tõlgendada nii, et liikmesriik peab tunnustama teise liikmesriigi pädeva ametiasutuse välja antud diplomit ka juhul, kui see diplom on välja antud sellise koolituse läbimisel, mis on osaliselt või tervenisti toimunud vastuvõtvas liikmesriigis ning mida viimati nimetatud liikmesriigi õiguse kohaselt ei tunnustata kõrgharidusena.

36 Peab lisama, et see tõlgendus ei sea kahtluse alla Kreeka Vabariigi vastutust õpetuse sisu ja haridussüsteemide korralduse eest.

37 Selles osas tuleb esmalt märkida, et direktiiv 89/48 ei puuduta akadeemilise koolituse tunnistuste tunnustamist, vaid peab silmas üksnes reguleeritud kutsealal tegutsemiseks vajalikku kutsekvalifikatsiooni.

38 Edasi, vastupidi konkreetseid kutsealasid reguleerivatele sektoridirektiividele ei ole direktiivi 89/48 eesmärk ühtlustada tegutsema hakkamise ja tegutsemise tingimusi erinevatel kutsealadel, millele seda direktiivi kohaldatakse ning seega jääb nimetatud tingimuste määratlemine ühenduse õigusega kehtestatud piirides liikmesriikide pädevusse (7. septembri 2006. aasta otsus kohtuasjas C-149/05: Price, EKL 2006, lk I-7691, punkt 54).

39 Lõpuks, direktiiviga 89/48 kehtestatud tunnustamissüsteem ei vii diplomite ja asjaomase koolituse automaatse ja tingimusteta tunnustamiseni. Selle direktiivi artikkel 4 võimaldab sõnaselgelt kohaldada kompensatsioonimeetmeid, kui ilmneb, et koolitus, mille taotleja on läbinud, erineb oma kestuse või sisu poolest Kreekas nõutavast koolitusest.

40 Samuti ei kuulu diplomid, mis antakse välja samaväärseks tunnistamise kokkuleppe alusel, direktiivi 89/48 seisukohast Kreeka haridussüsteemi alla, kuna neid väljastavad teiste liikmesriikide pädevad ametiasutused oma vastavate tööalase koolituse süsteemide raames. Seetõttu ei sea need koolitused kahtluse alla eesmärki tagada Kreeka ülikooliihariduse kõrge tase, kuna nende diplomite aluseks oleva koolituse kvaliteedi tagamise kohustus on diplomeid välja andvatel teiste liikmesriikide pädevatel ametiasutustel.

41 Eelnevatest kaalutlustest lähtudes tuleb asuda seisukohale, et komisjoni esimene etteheide on põhjendatud.

Teine etteheide, mis tuleneb erinevate kompensatsioonimeetmete vahel valimise võimaluse puudumisest

42 Dekreedi 165/2000 artikli 5 lõike 1 punkti b alapunkt bb sätestab kohustuse, mille kohaselt juhul, kui taotleja suhtes tuleb kohaldada kompensatsioonimeetmeid, on

viimasel valida kohanemisaja ja sobivustesti vahel. Sama säte kehtestab sellest põhimõttest erandi, mis on sõnastatud järgmiselt:

„Seda valikuõigust ei kohaldata kutsealade puhul, millega tegelemine eeldab liikmesriigi õiguse täpset tundmist ning millel tegutsemise oluline ja alaline osa on liikmesriigi õigust puudutava nõustamisteenuse ja/või abi osutamine, ega kutsealade puhul, mis on nimetatud erinevates erisätetes."

43 Komisjoni väitel on see säte vastuolus direktiivi 89/48 artikli 4 lõike 1 punkti b kolmanda lõiguga ning artikliga 10, kuna see näeb ette erandi põhimõttest, mille kohaselt taotlejal on õigus valida erinevat liiki kompensatsioonimeetmete vahel, mitte ainult siseriikliku õiguse tundmist nõudvate kutsealade puhul, vaid ka „kutsealade puhul, mis on nimetatud erinevates erisätetes."

44 Tuleb asuda seisukohale, et komisjoni teine etteheide on põhjendatud tema poolt esitatud põhjusel.

45 Kreeka Vabariik nõustub muu hulgas selle etteheite põhjendatusega ning täpsustab, et vaidlusaluse sätte puhul on tegemist „seadusandliku veaga". Ta märgib, et asjaomast lauseosa tühistav presidendi dekreet on vastuvõtmisel.

Kolmas etteheide, mis puudutab Saeitte pädevust

46 Dekreedi 165/2000 artikli 10 lõike 1 punkti b alapunktide aa ja bb kohaselt on Saeittel eelkõige järgmine pädevus:

„kõikide küsimuste hindamine, mis on olulised kutsealase võrdväärsuse tunnustamisel, ning eelkõige selle hindamine, kas:

aa) õppeasutuse puhul, kus taotleja oma kutsealase koolituse läbis, on tegemist kõrgkooliga,

bb) kas taotlejal on nõutav töökogemus, juhul kui koolituse kestus on vähemalt üks aasta vähem Kreekas samal kutsealal tegutsemiseks nõutavast. ”

47 Komisjoni väitel on eespool toodud säte vastuolus direktiivi 89/48 artikli 8 lõikega 1, kuna see annab vastuvõtvale liikmesriigile õiguse kontrollida faktilisi asjaolusid, mis nimetatud artikli 8 lõike 1 kohaselt on päritoluliikmesriigi pädevate ametiasutuste väljastatud tõendite ja dokumentide abil lõplikult tõendatud.

48 Tuleb tõdeda, et komisjoni kolmas etteheide on põhjendatud tema poolt esitatud põhjusel.

49 Kreeka Vabariik nõustub muu hulgas selle etteheite põhjendatusega ning märgib, et dekreedi 165/2000 artikli 10 lõike 1 punkti b alapunkte aa ja bb tühistav presidendi dekreet on vastuvõtmisel.

Viies etteheide, mis tuleneb avalikus sektoris tööle võetud isikute diplomite mittetunnustamisest

50 Komisjon tõstatab oma hagi nõuete neljandas taandes etteheite seoses avalikus sektoris tööle võetud isikute palgatõusu ja karjääriarenguga.

51 Komisjoni väitel on Saeitte ja Kreeka avaliku sektori erinevate talituste halduspraktika vastuolus direktiivi 89/48 artikliga 3, kuna see jätab avalikus sektoris töötavad isikud, kellel on diplom selle direktiivi tähenduses, ilma võimalusest taotleda oma kvalifikatsiooni tõendava dokumendi kutsealase võrdväärsuse tunnustamist, et tõusta ametiredelil või saada kõrgemale palgaastmele, ning järelikult võimalusest tegutseda oma kutsealal samadel tingimustel nende isikutega, kellel on siseriiklik diplom.

52 Kreeka Vabariik vaidleb neile väidetele vastu. Kostja vastureplliigis märgib ta, et seadusega 2683/1999 (*FEK* A' 19) kehtestatud avaliku teenistuse seadustiku sätted annavad isikutele, kes on tööle võetud pärast dekreedi 165/2000 jõustumist ja kes leiavad, et nad on teatavasse ametnike kategooriasse valesti liigitatud, õiguse taotleda enda ümberliigitamist kõrgemate palgaastmete ametikohtadele, eeldusel et nad vastavad kehtivate õigusnormidega ettenähtud nõuetele.

53 Vastusena Euroopa Kohtu esitatud küsimusele märkis Kreeka Vabariik, et muusse kategooriasse ümberliigitatud saamise õigus kehtib nii enne kui pärast dekreedi 165/2000 jõustumist tööle võetud isikute suhtes.

54 Avaliku teenistuse seadustiku artikli 70 lõiked 1 ja 2, mida Kreeka Vabariik osundab, on sõnastatud järgmiselt:

„Kõrgema kategooria ametikohale ümberliigitamine

1. Ametnik võidakse tema taotluse alusel ümber liigitada sama ministeeriumi või sama avalik-õigusliku juriidilise isiku kõrgema kategooria vabale ametikohale. Ametnik peab sellel ametikohal, kuhu ta ümber arvatakse, vastama tegutsemiseks vajalikele vormilistele- ja sisulistele tingimustele. Katseaja jooksul ei saa ametnikku muusse kategooriasse ümber liigitada.

2. Ametnikke, kes töölevõtmise taotluse esitamise ajal vastavad kõrgema kategooria ametikohal tööleasumise vormilistele tingimustele, ei saa kõrgema kategooria ametikohale ümber liigitada enne 8 aasta möödumist töölevõtmisest alates."

55 Komisjon märkis kohtuistungil, et see säte ei taga vajalikku õiguskindlust huvitatud isikutele, kes on enne dekreedi 165/2000 jõustumist tööle võetud madalamale tasemele kui see, millele neil olnuks õigus, kui nende diplomeid oleks tunnustatud vastavalt direktiivi 89/48 artiklile 3. Komisjon märgib selles osas eelkõige, et avaliku teenistuse seadustiku artikli 70 lõike 2 alusel peab ametnik, kes on vastavale palgaastmele ebaõigesti liigitatud, pärast töölevõtmist 8 aastat ootama, enne kui ta võidakse kõrgema kategooria ametikohale ümber liigitada.

56 Lisaks kinnitas Kreeka Vabariik vastusena Euroopa Kohtu poolt kohtuistungil esitatud küsimusele, et avaliku teenistuse seadustiku artikli 70 lõike 1 sõnastuse kohaselt saavad ebaõigesti liigitatud isikud taotleda ümberliigitamist üksnes juhul, kui vabaneb sama ministeeriumi või sama avalik-õigusliku juriidilise isiku kõrgema kategooria ametikoht.

57 Nende asjaolude kohta lubas Kreeka Vabariik kohtuistungil, et ta „võtab endale ülesandeks lahendada kõik ümberliigitamise taotlused parimal võimalikul moel" ning et ta üritab alati ümber liigitada isikud, kes ühenduse õiguse kohaselt tuleb ümber liigitada. Avaliku teenistuse seadustiku artikli 70 lõikes 2 ette nähtud 8-aastase ooteaja kohta ütles Kreeka Vabariik, et see säte ei puuduta isikuid, keda ei ole haldusvea tõttu algusest peale liigitatud palgaastmele, millele neil õigus on. Lisaks märkis ta, et on valmis tagasiulatuvalt viima nõuetega vastavusse nende isikute olukorra, keda ei ole sellisele palgaastmele tööle võetud direktiivi 89/48 siseriiklikku õiguskorda hilinenud ülevõtmise tõttu.

58 Väljakujunenud kohtupraktika järgi tuleb õiguskindluse nõuete täitmiseks direktiivi sätteid rakendada vaieldamatu sunnijõuga, nõutava erisuse, täpsuse ja selgusega. Selles osas ei ole vastuvõetavad sellised lihtsad lubadused, nagu andis Kreeka Vabariik kohtuistungil, mis avaliku teenistuse seadustiku sõnaselgete sätete taustal jätavad asjaomased õigussubjektid ebaselgusesse seoses nende õiguste ja kohustustega ühenduse õiguse poolt reguleeritud valdkonnas (vt selle kohta eelkõige 24. märtsi 1994. aasta otsus kohtuasjas C-80/92: komisjon *vs.* Belgia, EKL 1994, lk I-1019, punkt 20; 26. oktoobri 1995. aasta otsus kohtuasjas C-151/94: komisjon *vs.* Luksemburg, EKL 1995, lk I-3685, punkt 18, ja 27. veebruari 2003. aasta otsus kohtuasjas C-415/01: komisjon *vs.* Belgia, EKL 2003, lk I-2081, punkt 21).

59 Seetõttu tuleb tõdeda, et komisjoni viies etteheide on põhjendatud niivõrd, kui see puudutab asjaolu, et Kreeka Vabariik ei võimalda avalikus sektoris kõrgemale palgaastmele ümber liigitada isikuid, kes on tööle võetud madalamale tasemele kui see, millele neil oleks olnud õigus, kui nende diplomeid oleks tunnustatud pädeva ametiasutuse poolt vastavalt direktiivi 89/48 artiklile 3.

Kuues etteheide, mis tuleneb Kreeka Tehnikakotta vastuvõtmise eeskirjadest

60 Komisjon on oma hagi väidete neljandas taandes esitanud ka kuuenda etteheite, mis tuleneb Kreeka Tehnikakotta (Techniko Epimelitirio Ellados, edaspidi „TEE") vastuvõtmise eeskirjadest.

61 Kreekas on inseneri kutseala seadusega reguleeritud ning sellel võivad tegutseda vaid TEE liikmed. Tehnikakoda on riigihankeministrile alluv avalik-õiguslik juriidiline isik, mis asutati presidendi 27. novembri ja 14. detsembri 1926. aasta dekreediga, millega kodifitseeritakse TEE ülesehitust reguleerivad sätted ja aktid (*FEK* A' 430), mida on muudetud seadusega nr 1486/1984 (*FEK* A' 161) ning presidendi 30. novembri ja 12. detsembri 1991. aasta dekreediga nr 512/1991 (FEK A' 190).

62 Seaduse 1486/1984 artikli 4 lõige 3 sätestab eelkõige, et TEE korraldab eksameid, annab kooskõlas kehtiva õigusega lube tegutseda inseneri kutsealal ning peab inseneride registreid.

63 Riigihankeministri ning riigihariduse ja religiooniministri poolt vastu võetud 14. septembri 1984. aasta ministeeriumidevahelise määrusega ED 5/4/3399 (FEK B' 713) kehtestati menetlus, millega TEE annab inseneri kutsealal tegutsemiseks loa. Selle ministeeriumidevahelise määruse ainsa artikli lõiked 1 ja 2 näevad ette:

„1. TEE annab loa kutsealal tegutsemiseks siseriiklike kõrgkoolide poolt diplomeeritud inseneridele ja välismaal asuvate võrdväärsete koolide poolt diplomeeritud inseneridele suulise eksami sooritamise järel.

2. Huvitatud isikud peavad TEE-le esitama järgmised dokumendid:

[…]

d) (välismaa diplomite puhul): välismaa diplomite ülikoolidevahelise tunnustamise keskuse (Diapanepistimiako Kentro Anagnoriseos Titlon Spoudon tis Allodapis, edaspidi „Dikatsa") poolt välja antud tõend esitatud diplomi vastavuse kohta;

[…]".

Poolte argumendid

64 Komisjoni väitel seob TEE nende inseneride oma registritesse kandmise, kes on kvalifitseeritud teises liikmesriigis ning omavad diplomit direktiivi 89/48 tähenduses esiteks konkursi eduka läbimise ning teiseks selle diplomi Dikatsa poolt välja antud vastavuse tõendi esitamise nõudele. Ta lähtub selles osas ministeeriumidevahelise määruse ED 5/4/3399 sõnastusest ning viitab kaebustele, mille kohaselt kümned TEE-le esitatud registrisse kandmise taotlused jäävad vastuseta.

65 Komisjoni väitel on need nõuded vastuolus direktiivi 89/48 artikli 7 lõike 3 sättega, kuna nimetatud sätte kohaselt võib ühendus või organisatsioon seada liikmekssaamisele kvalifikatsiooninõudeid üksnes selles samas direktiivis, eelkõige selle artiklites 3 ja 4 ette nähtud tingimustel.

66 Kreeka Vabariik möönab sõnaselgelt, et TEE ei tohiks siduda direktiivi 89/48 tähenduses diplomit omavate isikute inseneride registritesse kandmist konkursi eduka läbimise või Dikatsa poolt välja antud vastavuse tõendi esitamise nõudega. Kui selles küsimuses ainupädev Saeitte on asjaomast diplomit tunnustanud, peaks TEE huvitatud isiku automaatselt oma registritesse kandma.

67 Kreeka Vabariik vaidleb seevastu komisjoni etteheitele vastu faktilisest küljest. Ta väidab, et TEE praktika muutus pärast dekreedi 165/2000 vastuvõtmist, kuna sellest ajast peale on huvitatud isikute registrisse kandmine Saeitte poolt diplomi tunnustamise alusel automaatne.

68 Seoses ministeeriumidevahelise määrusega ED 5/4/3399 väidab Kreeka Vabariik, et see ei kehti nende diplomite omanike suhtes, mis kuuluvad direktiivi 89/48 kohaldamisalasse ja mida tunnustatakse dekreedi 165/2000 alusel. Kõnealused kaebused puudutavad üksnes teisi selliste taotlejate kategooriaid, kes soovivad asuda tegutsema Kreekas inseneri kutsealal. Direktiivi 89/48 kohaldamisalasse kuuluvate diplomite omanikke tunnustatakse dekreedi 165/2000 alusel ning järelikult ei pea nad konkurssi läbima. Üksnes asjaolu, et selliste diplomite omanikud ei ole konkursiteates sõnaselgelt nimetatud, ei too seetõttu kaasa direktiivi 89/48 rikkumist. Kreeka Vabariik lisab kostja vasturepliigis, et TEE kavatseb neid konkursiteateid muuta, et ei jääks mingit kahtlust.

69 Seoses kaebustega, mis komisjon on saanud, rõhutab Kreeka Vabariik asjaolu, et iga juhtum on eriline, ning ta viitab lisaks kuuele üksikjuhtumile, mille puhul TEE on taotlustele kohe reageerinud, kandes asjaomase isiku oma registrisse.

70 Komisjon väidab vastu, et ministeeriumidevahelise määruse ED 5/4/3399 artikkel 1 viitab üldiselt „siseriiklike kõrgkoolide poolt diplomeeritud inseneridele ja välismaal asuvate võrdväärsete koolide poolt diplomeeritud inseneridele", tegemata vahet, kas neid diplomeid on tunnustatud dekreedi 165/2000 alusel. Olgugi et TEE praktika on muutunud, on tegelik olukord võõrtöötajate õigusliku ebakindluse allikas.

Euroopa Kohtu hinnang

71 Nagu Kreeka Vabariik möönab, ning nagu lisaks tuleneb kohtupraktikast, ei tohiks TEE siduda direktiivi 89/48 tähenduses diplomit omavate inseneride registritesse kandmist konkursi eduka läbimise või Dikatsa poolt välja antud vastavuse tõendi esitamise nõudega (vt selle kohta 14. juuli 2005. aasta otsus kohtuasjas C-141/04: Peros, EKL 2005, lk I-7163, punktid 35 ja 39). Sellised nõuded on vastuolus direktiivi 89/48 artikli 3 esimese lõigu punktiga a.

72 Samas tuleb nentida, et komisjon rajab oma sellekohase etteheite täielikult selle sama direktiivi artikli 7 lõikele 3.

73 Nimetatud artikli 7 lõiget 3 kohaldatakse üksnes kutsealadele, mida vastuvõtvas liikmesriigis reguleerib direktiivi 89/48 artikli 1 punkti d teises lõigus osutatud ühendus või organisatsioon.

74 Selles osas tuleb tõdeda, et kutsealad, mille eest TEE vastutab, ei kuulu mitte direktiivi 89/48 artikli 1 punkti d teise lõigu, vaid nimetatud artikli 1 punkti d esimese lõigu kohaldamisalasse. Kreekas on inseneri kutsealal tegutsema hakkamine ja tegutsemine õigusnormide alusel otseselt seotud diplomi omamise tingimusega.

75 Neil asjaoludel ei saa komisjoni kuuendat etteheidet rahuldada, kuna see viitab üksnes ühele direktiivi 89/48 sättele, mis ei ole antud juhul kohaldatav. Seetõttu tuleb komisjoni kuues etteheide tagasi lükata.

76 Eelnevatest kaalutlustest lähtudes tuleb asuda seisukohale, et kuna Kreeka Vabariik

– ei tunnusta diplomite samaväärseks tunnistamise kokkuleppe raames läbi viidud koolituse järel muu liikmesriigi pädevate ametiasutuste poolt väljastatud diplomeid;

– näeb ette kompensatsioonimeetmete kohaldamise suuremal hulgal juhtudest, kui direktiivis 89/48 on lubatud;

– on teinud Saeittele ülesandeks hinnata, kas „haridusasutus, kus taotleja sai oma kutseõppe, on kõrgharidusasutus" ja millises ulatuses „on taotlejal töökogemus,

mis on nõutav juhul, kui koolituse kestus on vähemalt ühe aasta võrra lühem Kreekas samal kutsealal tegutsemiseks nõutavast";

– ei võimalda avalikus sektoris kõrgemale palgaastmele ümber liigitada isikuid, kes on tööle võetud madalamale tasemele kui see, millele neil oleks olnud õigus, kui nende diplomeid oleks tunnustatud vastavalt direktiivi 89/48 artiklile 3,

siis on Kreeka Vabariik rikkunud kohustusi, mis tal lasuvad tulenevalt direktiivi 89/48 artiklitest 1, 3, 4, 8 ja 10.

Kohtukulud

77 Kodukorra artikli 69 lõike 3 kohaselt võib Euroopa Kohus otsustada kulude jaotuse, kui osa nõudeid rahuldatakse ühe poole, osa teise poole kasuks. Lisaks, kodukorra artikli 69 lõike 5 alusel peab hagist loobunud pool hüvitama kohtukulud, kui teine pool seda nõuab. Neil asjaoludel tuleb Kreeka Vabariigilt välja mõista kaks kolmandikku komisjoni kohtukuludest ning jätta ülejäänud kohtukulud poolte endi kanda.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (teine koda) otsustab:

1. Kuna Kreeka Vabariik

– **ei tunnusta muu liikmesriigi pädevate ametiasutuste poolt sellise kokkuleppe raames väljastatud diplomeid, mille kohaselt nimetatud ametiasutused on tunnistanud samaväärseks Kreeka eraõigusliku asutuse poolt läbiviidava koolituse;**

– **näeb ette kompensatsioonimeetmete kohaldamise suuremal hulgal juhtudest, kui on lubatud nõukogu 21. detsembri 1988. aasta direktiivis 89/48/EMÜ vähemalt kolmeaastase kutseõppe läbimisel antavate kõrgharidusdiplomite tunnustamise üldsüsteemi kohta, muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. mai 2001. aasta direktiiviga 2001/19/EÜ;**

– **on teinud kõrgharidusdiplomite kutsealase samaväärsuse tunnustamise nõukogule ülesandeks hinnata, kas „haridusasutus, kus taotleja sai oma kutseõppe, on kõrgharidusasutus" ja millises ulatuses „on taotlejal töökogemus, mis on nõutav juhul, kui koolituse kestus on vähemalt ühe aasta võrra lühem Kreekas samal kutsealal tegutsemiseks nõutavast";**

– **ei võimalda avalikus sektoris kõrgemale palgaastmele ümber liigitada isikuid, kes on tööle võetud madalamale tasemele kui see, millele neil oleks olnud õigus, kui nende diplomeid oleks tunnustatud vastavalt direktiivi 89/48, muudetud direktiiviga 2001/19, artiklile 3,**

siis on Kreeka Vabariik rikkunud kohustusi, mis tal lasuvad tulenevalt direktiivi 89/48 artiklitest 1, 3, 4, 8 ja 10.

2. **Jätta hagi ülejäänud osas rahuldamata.**

3. **Mõista Kreeka Vabariigilt välja kaks kolmandikku Euroopa Ühenduste Komisjoni kohtukuludest ja jätta tema kohtukulud tema enda kanda.**

4. **Jätta kolmandik Euroopa Ühenduste Komisjoni kohtukuludest tema enda kanda.**

Allkirjad